

Η παρακμή των τεχνοκρατών;

Του Luke Savage (μετάφραση: Barikat)

Εισαγωγή

Οι βίοι του Δημοκρατικού κόμματος στην Αμερική και του κόμματος των Εργατικών στην Βρετανία είναι βίοι παράλληλοι. Η δεκαετία του 1980 αφήνει τα κόμματα αυτά βαθιά τραυματισμένα από το σαρωτικό πέρασμα του νεοφιλελευθερισμού, ο οποίος υπηρετήθηκε από τους κομματικούς τους αντιπάλους, τους Ρεπουμπλικάνους και τους Συντηρητικούς αντίστοιχα. Ολόκληρο το εκλογικό σώμα στο τέλος της θητείας του Ρίγκαν και της Θάτσερ έχει στραφεί προς τα δεξιά.

Στην προσπάθειά τους να επουλώσουν το τραύμα και να διευρύνουν την εκλογική τους βάση θα υιοθετήσουν, υπό το μόντο του «εκσυγχρονισμού» τους, μια νέα πολιτική που θα αποτινάξει τον παλιό τους εαυτό του κρατικού παρεμβατισμού και της εύνοιας προς τα εργατικά σωματεία. Επί προεδρίας Μπίλ Κλίντον, περίοδος που στην Βρετανία εγκαινιάζεται επί πρωθυπουργίας Tony Blair και τελειώνει με τον Gordon Brown, το Νέο Εργατικό Κόμμα (“ New Labor ”) και το Νέο Δημοκρατικό Κόμμα κάνουν φανατική στροφή προς την οικονομία της αγοράς, εχθρεύονται τα εργατικά σωματεία και τον κρατικό παρεμβατισμό προς όφελος των φτωχών και εν τέλει βαθμιαία αποξενώνουν μια μεγάλη μερίδα της εργατικής τάξης που είχε χτίσει και στηρίξει παραδοσιακά τα κόμματα αυτά από την δεκαετία του 1930.

Η νέα αυτή πολιτική φιλοσοφία είναι εμπνευσμένη από τον Βρετανό κοινωνικό επιστήμονα Anthony Giddens και υπόσχεται να απαλλάξει την πολιτική από ιδεολογικές εμμονές της Αριστεράς και της Δεξιάς και να ξεπεράσει το πλέον παρωχημένο σχίσμα μεταξύ τους. “ New Labor is a party of ideas and ideals but not of an outdated ideology” είχε πει ο Tony Blair το 1998. Η ρητορική αυτή αποδεικνύεται νικηφόρα και το Βρετανικό Κόμμα πετυχαίνει θρίαμβο το 1997 με την μεγαλύτερη εκλογική του νίκη από τον Β'Π.Π. Έναν χρόνο πριν ο Μπίλ Κλίντον επανεκλέγεται με ποσοστό 42%.

Η δήλωση πίστης των δύο κομμάτων στον Τρίτο Δρόμο θα σημάνει την μεταστροφή τους σε κόμματα των διευθυντών, των μετόχων, των υψηλόβαθμων υπαλλήλων γραφείου και των golden boys με αντίστοιχη εκλογική βάση και υποψήφιους. Δεν είναι τίποτε άλλο παρά η νεοφιλελεύθερη μετάλλαξή τους και που θα συντελεστεί μέσω του μίσους τους σε κάθε λογής ιδεολογία. Η πολιτική φέρεται για αυτούς να είναι η διαμάχη του παλιού και του παρωχημένου (βλέπε αιτήματα εργατικής τάξης και των απανταχού καταπιεσμένων) με το νέο (βλέπε συμφέροντα βιομηχάνων και μεγάλων εταιρειών).

Ωστόσο το ρήγμα Αριστεράς και Δεξιάς, όχι απλά δεν έχει ξεπεραστεί, όπως είχε υποσχεθεί ο Τρίτος Δρόμος και οι πολιτικοί του εκπρόσωποι αλλά με το ξέσπασμα της κρίσης γίνεται όλο και πιο βαθύ. Οι θιασώτες του Τρίτου Δρόμου βιώνουν την μια ήττα μετά την άλλη. Ο Tony Blair κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τις τεράστιες επιπτώσεις της αριστερής στροφής του Εργατικού Κόμματος και το Δημοκρατικό κόμμα έρχεται αντιμέτωπο με την τραυματική του ήττα της οποίας ηγήθηκε μια υποψήφιος που τάσσεται μέχρι το μεδούλι με την Wall Street και τις κάθε λογής ελίτ.

Ένα τεράστιο κενό εκλογικής εκπροσώπησης των δυνάμεων της εργασίας έχει ανοιχτεί. Είναι μεγάλο στοίχημα αν θα αυτό θα απαντηθεί από την ακροδεξιά ή από την επανίδρυση της Αριστεράς.

Barikat

Ο φιλελευθερισμός των τεχνοκρατών καυχιέται ότι δεν έχει καμία ιδεολογία να υπερασπιστεί – πράγμα το οποίο είναι ακριβώς η πιο δογματική ιδεολογία.

Τον προηγούμενο Σεπτέμβρη, το περιοδικό Politico έκανε ένα μεγάλο αφιέρωμα στον Elan Kriegel , τον βασικό αρχιτέκτονα της καμπάνιας της Χίλαρι Κλίντον. Ένα από τα πιο υψηλόμισθα στελέχη του αρχηγείου της Κλίντον στο Μπρούκλιν, ο Kriegel ανέπτυξε έναν διαβολικά περίπλοκο αλγόριθμο ονόματι Ada, ο οποίος θα καθοδηγούσε τις πιο κρίσιμες στρατηγικές αποφάσεις της καμπάνιας της – από το σε ποιες πόλεις να σταλεί ο υποψήφιος και οι αντιπρόσωποί του μέχρι το που και πότε να παίζονται οι διαφημίσεις και να επενδύονται χρηματικά ποσά. Μάλιστα, ο αλγόριθμος "Ada" θεωρούνταν ήταν τόσο ικανός να προβλέπει τα πάντα, ώστε συχνά υπερίσχυε έναντι της άποψης επί των τοπικών θεμάτων των Δημοκρατών ακτιβιστών στο εκάστοτε θέμα.

Καθώς πλησίαζε η ημέρα των εκλογών , ο αλγόριθμος της Κλίντον θεωρούνταν ότι ήταν το μυστικό της όπλο. Αντ' αυτού αποδείχτηκε ότι - όπως και η υποψηφιότητά της- ήταν μια ιστορικών διαστάσεων γκάφα.

Στα χρόνια που έπονται, το μίγμα της πολιτικής που γέννησε και τα δυο θα έχει την ίδια τύχη ;

Η κρίση του φιλελευθερισμού των τεχνοκρατών

Ακόμα και ο πιο ισχυρός αλγόριθμος δεν μπορεί να αντισταθμίσει τις προβληματικές παραδοχές του προγραμματιστή του. Αν το φιάσκο του "Ada" δεν είναι παρά ένα «κατηγορώ» στην πολιτική που καθοδηγείται από data, είναι επίσης και μια αντανάκλαση των αξιών και της ανεπάρκειας των τεχνοκρατών που εκκόλαψαν αυτήν την πολιτική.

Περισσότερο από κάθε άλλο πράγμα, η καμπάνια Κλίντον ιεράρχησε και επένδυσε αστείρευτη πίστη - και φυσικά τεράστια χρηματικά ποσά- στην σοφία και την αποτελεσματικότητα των ειδικών. Οι υψηλά ιστάμενοι της καμπάνιας αποτελούνταν από μια γενιά Δημοκρατικών αφοσιωμένων στο σκεπτικό και την ανάλυση του «Τρίτου Δρόμου».1

Τόσο σε επίπεδο ρητορικής όσο και στην πράξη, η καμπάνια μιλούσε την γλώσσα των υπαλλήλων γραφείου σε υψηλόβαθμες διοικητικές και διευθυντικές θέσεις ("white-collar workers") 2, του νέου κύματος των Δημοκρατικών, που κατοικούν στις εύπορες παραθαλάσσιες μητροπόλεις. Η καμπάνια Κλίντον έδειξε ανοιχτά την περιφρόνησή της για κάποιες από τις παραδοσιακές και πιο φτωχές εκλογικές περιφέρειες του κόμματος και τις φιλοδοξίες τους .

Αποστασιοποιήθηκε από την ρητορική της λαϊκής αμφισβήτησης σε βάρος της δικομματικής πολιτικής έντασης με την παλιά φρουρά των Ρεπουμπλικάνων και κυνηγούσε ενθουσιωδώς τις ψήφους των συντηρητικών στα προάστια. Τασσόταν ανοιχτά υπέρ της Wall Street και της Silicon Valley και περήφανα καυχιόταν πως είχε την υποστήριξη από τα μεγάλα κεφάλια τους. Έδινε έμφαση στην προσωπικότητα και στα προσόντα, στην κρίση και το ταπεραμέντο έναντι της ιδεολογίας. Κι αν είχε κυριαρχήσει, όπως αναμενόταν, θα κυβερνούσε ανάλογα.

Επί του συνόλου της στάσης, της στρατηγικής και των μηνυμάτων που πέρασε, η καμπάνια Κλίντον αντιπροσώπευε το απόγειο της τεχνοκρατικής σκέψης του φιλελεύθερου κέντρου και ακτινοβολούσε την αποτυχία αυτής της σκέψης, που οδηγείται από μόνη της σε ήττες.

Κι η ήττα της δύσκολα μπορεί κανείς να πει ότι ήταν η πρώτη αυτού του είδους. Σε όλο τον αναπτυγμένο καπιταλιστικό κόσμο, οι σχηματισμοί τόσο της κεντροδεξιάς όσο και της κεντροαριστεράς έχουν επανειλημμένως χτυπηθεί και κληθεί να διαχειριστούν την ζημιά από τις εκλογικές τους αποτυχίες.

Τον προηγούμενο Ιούνη οι Βρετανοί ψηφοφόροι απέρριψαν τα σενάρια κινδυνολογίας των τεχνοκρατικών ελίτ και επέλεξαν την έξοδο από την Ε.Ε στρεφόμενοι σε μεγάλο κομμάτι τους προς την ακροδεξιά. Λιγότερο από ένα μήνα μετά την εκλογή του Trump ο μη εκλεγμένος υπηρεσιακός πρωθυπουργός της Ιταλίας αναγκάστηκε σε παραίτηση, αφού απέτυχε να πείσει τους ψηφοφόρους ότι η δημοκρατία παραείναι δυνατή και πρέπει να αποδυναμωθεί. Στην Αυστρία ο κεντροαριστερός υποψήφιος Van der Bellen οριακά νίκησε τον ακροδεξιό αντίπαλό του, Norbert Hofer και στην Γαλλία οι δημοσκοπήσεις συνεχίζουν να δίνουν μεγάλη πιθανότητα στην Marine Le Pen να γίνει η επόμενη πρόεδρος.

Ωστόσο, απέχοντας πολύ από μια νηφάλια συνειδητοποίηση της αποτυχίας τους, οι θιασώτες του τεχνοκρατικού φιλελευθερισμού συσπειρώθηκαν ο ένας μετά τον άλλο σε μια προσπάθεια να οχυρώσουν τις орθοδοξίες τους.

Παλαιότερα στελέχη των Δημοκρατικών όπως η Nancy Pelosi επιμένουν ότι ούτε η τακτική ούτε η στρατηγική πρέπει να αλλάξουν και αρνούνται να αφήσουν το παραμικρό περιθώριο σε ένα αριστερό οικονομικό μοντέλο. Οι δογματιστές του κέντρου όπως ο Jonathan Chait είναι τόσο γερά προσκολλημένοι στα παρωχημένα αποφθέγματα της περιόδου Obama, παρά το ότι αυτά καταρρέουν μπροστά στα μάτια τους. Σε παρόμοιο κλίμα, στην Αγγλία, ο Tony Blair προφανώς ξαλαφρωμένος από κάθε ίχνος ντροπής σκέφτεται να επιστρέψει στην βρετανική πολιτική σκηνή.

Βρίσκοντας ξαφνικά τους εαυτούς τους στο περιθώριο, οι τεχνοκράτες του φιλελευθερισμού έχουν ξεδιάντροπα χιμήξει εναντίον της δημοκρατίας, κατηγορώντας την για τη νίκη του Trump και το Brexit και συνιστώντας ως λύση την αποδυνάμωση της.

Υποστηρίζοντας αυτήν την άποψη με ασύγκριτο φανατισμό ο James Traub,³ διακήρυξε τον προηγούμενο Ιούλη: « Ήρθε η Ώρα για τις Ελίτ να σηκώσουν Κεφάλι Ενάντια στις Αδαείς Μάζες». Εξοβελίζοντας την καθημερινή πολιτική σε μια διαμάχη όχι ανάμεσα σε διαφορετικά ταξικά συμφέροντα αλλά ανάμεσα στους «λογικούς» και στους «παράλογα οργισμένους», ο Traub κάλεσε στην δημιουργία ενός νέου κεντρώου σχεδίου που να αποτελείται από αποχωρήσαντες της δεξιάς και της αριστεράς και που θα ορθώνει τον «ρεαλισμό, τις εξειδικευμένες γνώσεις και την αποτελεσματική διακυβέρνηση ενάντια στις ιδεολογικές αγκυλώσεις που εγκλωβίζουν και τις δύο πλευρές».

Όλα τα παραπάνω παραδείγματα καταδεικνύουν πολιτικές διεργασίες που βρίσκονται σε βαθιά κρίση. Αλλά μας προσφέρουν και στοιχεία για τις παραδοχές της δήθεν έλλειψης ιδεολογίας και το που αυτές χωλαίνουν.

Η απάτη των τεχνοκρατών

«Αυτό που έχει σημασία είναι αυτό που δουλεύει στην πράξη»⁴ διακήρυξε ο Tony Blair σε

ομιλία του το 1998, μότο που κρυστάλλινα περικλείει το πνεύμα του τεχνοκρατισμού από το φιλελεύθερο κέντρο και την σαφή δήλωση αφοσίωσης στον «Τρίτο Δρόμο». Πίσω από αυτή την φράση βρίσκεται η ουσία της άποψης των τεχνοκρατών και το κλειδί για να κατανοήσουμε ότι η άποψή τους χωλαίνει ήδη από τα θεμέλιά της.

Στην ίδιο ομιλία του ο Blair υποστηρίζει με πολλούς τρόπους ότι έννοιες που στο παρελθόν είχαν θεωρηθεί ανόμοιες και ανταγωνιστικές μπορούν πλέον να συμφιλιωθούν, όπως ο πατριωτισμός από την μία και ο διεθνισμός από την άλλη· τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις· η παρότρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και η επίθεση στην φτώχεια και τις διακρίσεις. Για να λάβουν όμως αυτές οι αξίες σάρκα και οστά απαιτείται μεγάλη δόση ρεαλισμού, συνεχίζει.

Κάθε μία από τις παραπάνω πρώην ανταγωνιζόμενες έννοιες, εκφράζει νοήματα με τα οποία οι περισσότεροι άνθρωποι μόνο αμυδρά ταυτίζονται. Ανάμεσά τους δεν υπάρχει ούτε μια έννοια που να μην μπορεί τη ίδια στιγμή να αμφισβητηθεί.

Η ουσία της κριτικής μας δεν αφορά μονάχα την σημειολογία των λέξεων. Αν ένα μέλος του βρετανικού Κοινοβουλίου, είτε από το Συντηρητικό είτε από το Εργατικό Κόμμα είχε δοκιμάσει να προκαλέσει τον Blair ώστε να εξηγήσει τι εννοούσε με την φράση «προώθηση ιδιωτικής πρωτοβουλίας» ή με ποιο τρόπο η κυβέρνησή του σχεδίαζε να πολεμήσει την φτώχεια, θα τον είχε αναγκάσει να διευκρινίσει τι συνεπάγεται το καθένα από τα παραπάνω. Και κάνοντάς το αυτό θα μαρτυρούσε το μυστικό: δεν μπορείς να προωθήσεις την ιδιωτική πρωτοβουλία αν δεν καθορίσεις τα όρια και τους στόχους της και την ίδια στιγμή να καταπολεμήσεις την φτώχεια χωρίς πρώτα να ορίσεις ποιους περικλείει και τι σημαίνει. Γιατί αναπόφευκτα μια «ρεαλιστική» πορεία δράσης εξαρτάται και από τα δύο.

Στον Blair που διακηρύσσει «κάνω ό,τι δουλεύει στην πράξη» εμείς απαντάμε: Δουλεύει αλλά για ποιόν; Για ποιο σκοπό; Και στην βάση ποιων κατευθυντήριων αρχών;

Έτσι ξεμπροστιάζει κανείς την απάτη των τεχνοκρατών.

Πίσω από κάθε πολιτικό ισχυρισμό ή συνταγή, ανεξαρτήτως προέλευσης, βρίσκεται ένα σύνολο παραδοχών, συνειδητών ή μη, σχετικών με το ποιο είναι οι ορίζοντες της πολιτικής ή ποιο οφείλουν να είναι. Και πολύ περισσότερο από τις παραδοχές αυτές, οι πολιτικές αφηγήσεις που συνεπάγονται καθορίζονται από τις κοινωνικές και πολιτιστικές αντιλήψεις αυτών που τις διαμόρφωσαν.

Κι αυτός είναι και ο λόγος που αν θέλουμε να καταλάβουμε πραγματικά την πολιτική του Φιλελεύθερου Κέντρου των τεχνοκρατών, δεν χρειάζεται παρά να κοιτάξουμε την ταξική προέλευση των ανθρώπων από τους οποίους η πολιτική αυτή προέκυψε.

«Επιτέλους,» δήλωσε ο εκλεγμένος πρόεδρος Μπιλ Κλίντον το 1992, «το Δημοκρατικό Κόμμα κινείται πέρα από τις παλιές διαμάχες Δεξιάς – Αριστεράς». Αυτό ήταν το δικό του «καν' το αρκεί να δουλεύει στην πράξη», η υπόσχεση πίστης και αφοσίωσης στη νέα πολιτική των Δημοκρατικών η οποία θα αποτίναζε μια για πάντα το βαρύ φορτίο της ιδεολογίας.

Όπως η Lily Geismer έχει παρατηρήσει, η στροφή του Δημοκρατικού Κόμματος υπό την ηγεσία Κλίντον συνοδεύτηκε από την συνεχή μετάλλαξη του κόμματος από έναν συνασπισμό των ψηφοφόρων του New Deal 5 σε έναν κόμμα που προστατεύει μια κάστα

τεχνοκρατικών μυαλών, επαγγελματιών και ιστάμενων σε υπαλληλικές θέσεις σε βάρος των ιστορικών εκλογικών περιφερειών της εργατικής τάξης:

Μηχανικοί, στελέχη επιχειρήσεων στον κλάδο της τεχνολογίας, επιστήμονες, δικηγόροι και ακαδημαϊκοί στην μεταβιομηχανική κοινωνία, κλειστές ειδικότητες υψηλής τεχνολογίας σε όλη την χώρα που μοιράζονται μια κοινή πολιτική ατζέντα οικονομικών και πολιτιστικών ζητημάτων. Οι παραπάνω σε γενικές γραμμές τάσσονται υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος, της χαμηλής φορολογίας, της ελευθερίας επιλογής, της προώθησης της βιομηχανίας υψηλής τεχνολογίας, της εκπαίδευσης ως μέσο για την οικονομική πρόοδο και της τεχνογνωσίας καθώς αυτή λύνει τα κοινωνικά προβλήματα. Ο Richard Florida, ο οποίος έπλασε αρχικά τον όρο «δημιουργική τάξη» για να περιγράψει αυτήν την μερίδα του εκλογικού σώματος χαρακτηρίζει την πολιτική τους ως «γενικά φιλελεύθερη». Πάνω απ' όλα, υποστηρίζει ότι όλοι οι παραπάνω «εργάτες της γνώσης» ("knowledge workers") είναι «αξιοκρατικοί με πολλή αφοσίωση» και αντιτίθενται στις «ανισότητες ευκαιριών». Ενώ αυτή τους η αφοσίωση κάποιες φορές τους έχει οδηγήσει στο να ευνοήσουν συλλογικές λύσεις σε κοινωνικά προβλήματα, άλλες φορές τους έχει οδηγήσει σε έντονη αντιπάθεια προς τα εργατικά συνδικάτα.

Το κοινότυπο λοιπόν ποιηματάκι ότι κόμματα όπως το Δημοκρατικό έχουν «εγκαταλείψει» την πολιτική με βάση τις αντίπαλες τάξεις είναι λανθασμένο. Το ακριβώς αντίθετο: η πολιτική προς όφελος της εργατικής τάξης έχει εγκαταλειφθεί υπέρ της τάξης των διευθυντών και υψηλόβαθμων υπαλλήλων.

Παρ' όλη την υποκρισία για την δήθεν υπέρβαση του σχίσματος μεταξύ Αριστεράς και Δεξιάς, η πολιτική του «Τρίτου Δρόμου» οδήγησε την κεντροαριστερά σε επιθετική ανακατάληψη από μια νέα γενιά ακροδεξιών τεχνοκρατών που βασική τους επιδίωξη ήταν μια άτεχνη συγκόλληση του φιλελεύθερου προοδευτισμού με εκείνες τις διαδικασίες που είχαν ξεκινήσει από τους ομοίους της Θάτσερ και του Ρίγκαν.

Για τον σκοπό αυτό, ο πολιτικός λόγος από φιγούρες όπως ο Κλίντον και ο Μπλερ διέυρνε την ρητορική του φιλελευθερισμού, του συντηρητισμού και της σοσιαλδημοκρατίας θέτοντάς τα στην υπηρεσία νεοφιλελεύθερων σκοπών. Μια ατζέντα ξεκάθαρα ευνοϊκή προς τις μεγάλες εταιρείες και το εργατικό outsourcing, τις ιδιωτικοποιήσεις, υπέρ της οικονομικής απορρύθμισης, της συρρίκνωσης του κράτους πρόνοιας και του αυστηρού ελέγχου των δημοσίων δαπανών εφαρμόστηκε ως αποτέλεσμα μιας αποστειρωμένης ρητορικής που μιλά ακατάπαυστα για την απόλυτη πίστη της στην έλλειψη ιδεολογίας. Μια ατζέντα που στο πέρασμά της σάρωσε τα πάντα.

«Αυτό που δουλεύει στην πράξη» ("What worked") δεν είναι παρά εκείνες οι ρυθμίσεις και επενδύσεις που θα ωφελήσουν στο μέγιστο τις βιομηχανίες στον κλάδο της τεχνολογίας και των οικονομικών. Αυτό που προκρίνεται ως "ιδεολογικό" δεν είναι παρά οτιδήποτε δεν συμβαδίζει με την τάξη των επαγγελματιών διευθυντών και τα οικονομικά, πολιτικά και πολιτιστικά τους συμφέροντα.

Πολιτική χωρίς πάλη

Η κατανόηση της ταξικής προέλευσης του φιλελεύθερου τεχνοκρατισμού δεν φτάνει από μόνη της να εξηγήσει τις αδυναμίες του. Τι, κατά βάση, είναι λάθος στο να σε ελκύει η τεχνογνωσία και τα δεδομένα της πραγματικότητας έναντι της "στενομυαλιάς των μαζών"; Δεν είναι ο "συμβιβασμός και η συναίνεση" αναπόσπαστα στοιχεία της συλλογικής λήψης

αποφάσεων ; Η ανθρώπινη πρόοδος δεν απαιτεί “ρεαλισμό” ; Και δεν είναι καλή στάση μια μετριοπάθεια που χωράει πολλούς έναντι του ανερχόμενου δεξιού λαϊκισμού ;

Πέρα από την κυρίαρχη απάντηση – για την οποία οι ειδικοί στα ΜΜΕ, στις δημοσκοπήσεις, στην οικονομία και στις εκλογικές καμπάνιες έχουν ξοδέψει άπειρο σάλιο λέγοντας επανειλημμένα και κατάφωρα ψέματα- η δική μας απάντηση σε όλα αυτά τα ερωτήματα είναι ότι η τεχνοκρατική διαχείριση των ελίτ και οι δημοκρατικές πολιτικές δεν μπορούν και δεν θα γίνουν ποτέ συνώνυμες.

Στον κόσμο που κυριαρχείται από τις νέες επαγγελματικές ελίτ που έχουν επενδύσει στην τεχνοκρατική συναίνεση – βλέπε διευθυντές, στελέχη επιχειρήσεων ή κάτοχους μετοχών- υπάρχουν περισσότερο ή λιγότερο ιεροί και απαράβατοι κανόνες λειτουργίας και μια προσυμφωνημένη κοινή γραμμή. Οι παίκτες που εμπλέκονται είναι τυπικά τουλάχιστον ίσοι στο κυνήγι της δικής τους προσωπικής πίτας στην καπιταλιστική αγορά. Η ιδεολογία δεν εμφανίζεται με αντίστοιχους όρους όταν οι βασικές προϋποθέσεις είναι λίγο ή πολύ κοινές για όλους, όταν το μίσος απέναντι σε κάθε ιδεολογία εμφανίζεται ως μανδύας για να κρύψει ότι αυτοί δουλεύουν για να προωθήσουν τα ταξικά τους συμφέροντα, το κέρδος τους και την ανάπτυξη τους.

Με αυτό το σκεπτικό η πολιτική μπορεί να συλληφθεί σαν ένα κλειστό σύστημα που ευνοεί τις εταιρείες και που υπάρχει απλώς για να συγκεντρώνει και να μοιράζει την πίτα των ιδιωτικών συμφερόντων παρά σαν μια δημοκρατική διαδικασία αμφισβήτησης, διεκδίκησης και πάλης. Η ίδια η αντίληψη του να θεωρείς ελκυστική την πολιτική που ακολουθεί τα γεγονότα θ και την τεχνογνωσία («καν’ το αρκεί να δουλεύει») υπηρετεί την κυρίαρχη ιδεολογία και τα ταξικά συμφέροντα που αντανakλά με τον “ρεαλισμό” να είναι απλά ο μανδύας που τα κρύβει και την “συναίνεση” κάτι που δεν πρέπει να χτιστεί συλλογικά αλλά να προστατευτεί ιδιωτικά. Ας συγκρίνουμε το παραπάνω με την σοσιαλιστική ιδεολογία που γεννήθηκε από τον εργατικό συνδικαλισμό ο οποίος θεμελιώνεται στην μαζική κινητοποίηση ενάντια στα εμπεδωμένα ταξικά συμφέροντα .

Αξίες όπως το να είσαι αξιοκράτης και «επιχειρηματίας του εαυτού σου» είναι φυσικό να απορρέουν από τις ελίτ. Κι όταν οι κοινωνίες αναπτύσσονται πολωμένες και άνισες, ο ελιτισμός είναι προφανές ότι θα κυριαρχήσει. Έτσι, κάθε πολιτική διαφωνία που υψώνει τους τόνους ενάντια σε συζητήσεις όμοιες με εκείνες των βασιλικών σαλονιών του 18ου αιώνα, χλευάζεται ως το προϊόν άσκοπου θυμού κάποιων ανίδεων αγανακτισμένων. Οι από τα κάτω ανήκουν στον κοινωνικό πάτο γιατί στην τελική έχουν κατώτερες αξίες και ηθική, κι έτσι οι ανάγκες και τα αιτήματά τους αγνοούνται.

Αν όλα αυτά εξηγούν πόσο διαβρωτικά είναι τα αντιδημοκρατικά αντανakλαστικά των τεχνοκρατών του κέντρου στον απόηχο της πρόσφατης ήττας τους αποδεικνύουν επίσης γιατί η απάντησή τους στην αναζωπύρωση της Δεξιάς δεν θα είναι ποτέ επαρκής.

Έχοντας απέναντί τους έναν αυταρχικό δημαγωγό που δήθεν ασκούσε επίθεση στους μισητούς τεχνοκράτες, ο αμερικάνικος φιλελευθερισμός επέλεξε ως αρχηγό του, την Χίλاري Κλίντον, ένα πρόσωπο περισσότερο συνώνυμο με τον τεχνοκρατισμό όσο κανένα άλλο στην γη. Αντί να καταστήσουν ηγεμονική την καμπάνια τους με ένα πρόσωπο που θα ήταν μια πειστική λαϊκή απάντηση, χώρισαν τους ψηφοφόρους σε "καλούς" και "κακούς", αναζήτησαν καταφύγιο στον συμβιβασμό, καυχόνταν για τα βιογραφικά των “επαγγελματιών” υποψηφίων τους και την υποστήριξη που είχαν από τις ελίτ. Έτσι συμπέραναν ότι η νίκη θα ήταν αναπόφευκτη.

Μετά την ήττα τους αυτοί και οι όμοιοι τους οπουδήποτε, συνέχισαν ακόμα περισσότερο να βρίσκουν καταφύγιο κάτω από την ομπρέλα του τεχνοκρατισμού θεωρώντας ότι η δημοκρατία η ίδια φταίει για την αποτυχία τους. Έτσι οχυρώθηκαν στις ίδιες αδιέξοδες αντιλήψεις που τους οδήγησαν στην αποτυχία.

Αυτό που είναι τώρα περισσότερο αναγκαίο από ποτέ είναι ένα αριστερό μαζικό σχέδιο που θα αναζωογονήσει την δημοκρατία και θα ανταγωνίζεται τον ελιτισμό των “ τεχνοκρατών του κέντρου” από την μια και τον αυταρχισμό της άκρας δεξιάς από την άλλη. Όχι μια επιστροφή σε ένα τεχνοκρατικό κέντρο που τάσσεται με τους «ηθικούς» έναντι των «ανήθικων» ή με τους «λογικούς» έναντι των «παράλογα οργανωμένων» αλλά μια περιεκτική πολιτική αλληλεγγύης και ελπίδας που θα κινητοποιεί τους καταπιεσμένους και θα σημαδεύει στα ίσα τους εκμεταλλευτές.

Παραπομπές – Επεξηγήσεις :

Έννοια του Βρετανού κοινωνικού επιστήμονα Antony Giddens. Πολιτική φιλοσοφία που θα οδηγήσει στην υπέρβαση καπιταλισμού και σοσιαλισμού και θα καταπολεμήσει το παλιό σχίσμα Αριστεράς – Δεξιάς. Η κοινωνική δικαιοσύνη και οι σοσιαλιστικοί σκοποί μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω της ελεύθερης αγοράς (“market economics”)

Αυτοί που εργάζονται σε δουλειές γραφείου και ασκούν πνευματική εργασία σε αντιδιαστολή με τους blue – collar workers, εργάτες που ασκούν χειρωνακτική εργασία π. χ οικοδόμοι, υδραυλικοί, πυροσβέστες κτλπ

Δημοσιογράφος στο New York Times Magazine και στη New Yorker

“What matter is what works”

New Deal: μια σειρά πολιτικών – περιορισμός των τραπεζικών επιχειρήσεων, ομοσπονδιακές δαπάνες για την ενίσχυση των ανέργων και των αγροτών, δημόσια έργα μεγάλης κλίμακας- που εφαρμόστηκαν με σκοπό την αντιμετώπιση του μεγάλου κραχ την δεκαετία του 1930 από τον Franklin Roosevelt.

Evidence – based policy: ο τρόπος άσκησης της πολιτικής όταν αυτή δεν βασίζεται σε “ ιδεολογικές αγκυλώσεις που αλλοιώνουν την πραγματικότητα “ αλλά σε “θεμελιωμένες αντικειμενικές αποδείξεις” που δεν έχουν σχέση με καμία ιδεολογία. Είχε ρόλο κλειδί στον εκσυγχρονισμό κυβέρνησης και κράτους. Έννοια που έγινε γνωστή από την κυβέρνηση Blair που υποστήριζε ότι όταν η πολιτική δεν ασκείται από τους ειδικούς και τους επιστήμονες είναι ανεπαρκής.

Πηγή: <https://www.jacobinmag.com/2017/02/hillary-clinton-brexit-trump-algorith...>